Lieta Nr. C37058116
Lietas arhīva Nr. C-0581-16/5

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Tukumā, 2016.gada 25.aprīlī

Tukuma rajona Tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Mudele
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/.

Tiesa k o n s t a t ē j a

2016.gada 19.februārī /pers. A/ (turpmāk prasītāja) iesniegusi Tukuma rajona tiesā prasības pieteikumu maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/ (turpmāk atbildētājs).

Pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus bērnam /pers. C/ ik mēnesi 25 % apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna septiņu gadu vecumam, bet no septiņu gadu vecuma ik mēnesi 30 % apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no prasības iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai, nosakot, ka spriedums izpildāms nekavējoties.

Prasības pieteikumā norādīts, ka kopdzīvē ar atbildētāju prasītājai dzimis bērns /pers. C/, kuram atbildētājs ir atzinis paternitāti un reģistrēts kā bērna tēvs. Trīs mēnešus ar atbildētāju attiecības ir pārtrauktas. Prasītāja ar bērnu aizgājusi dzīvot pie savas mammas. Šajā laikā atbildētājs bērnu neapgādā. Prasītāja ir lūgusi atbildētājam palīdzēt uzturēt bērnu, bet viņš atrunājas, ka no viņa nevarot piedzīt naudu, jo viņš nestrādājot. Atbildētājs ir solījis apmaksāt bērnu dārzu, kas būtu vidēji 40,00 *euro* mēnesī, bet līdz šim viņš to nav darījis. Atbildētājs uzstāda dažādas prasības, ka prasītāja nevarēšot ar bērnu nekur izbraukt, ka viņu aizturēšot un tamlīdzīgi, lai gan prasītāja ar bērnu pašlaik nekur negrasās braukt. Tas būtu iespējams tikai tad, ja prasītājai izdosies noslēgt prakses līgumu par darbu Anglijā, bet tas nav zināms. Prasītāja mācās Paula Stradiņa medicīnas koledžā, un vēl jāmācās 1,5 gadi. Prasītāja strādā arī pastāvīgu algotu darbu pansionātā /Nosaukums A/ par aprūpētāju. Viņas ienākumi neto vidēji ir 450,00 *euro* mēnesī, atkarībā no maiņu skaita. Bērns apmeklē bērnudārzu /Nosaukums B/. Gan prasītājai, gan atbildētājam nav citu apgādājamu personu. Atbildētājs, strādā /nosaukums/, bet prasītājai nav zināms, vai viņa darbs ir legāls. Atbildētājam pieder arī divas vieglās automašīnas. Ar bērnu atbildētājam saskarsme netiek liegta. Šajā situācijā prasītāja uzskata par nepieciešamu iesniegt prasību par uzturlīdzekļu piedziņu, jo vienai bērnu nav viegli apgādāt, pie tam atbildētājam kā bērna tēvam ir tāds pats pienākums bērna apgādībā kā prasītājai. Prasītājai nepieder nekustami īpašumi, pieder viena automašīna. Ir nepieciešams, lai atbildētājs iesaistās dēla apgādībā un maksā uzturlīdzekļus pietiekoši un regulāri. Šādu pienākumu katram no vecākiem nosaka arī likums. Prasītāja piekrīt, ja atbildētājs maksās vismaz valsts noteikto minimumu, ko noteikusi valsts atkarībā no bērna vecuma. Bērnam ir nepieciešami līdzekļi uzturam, apģērbam, mājoklim, izdevumiem par higiēnas precēm, medikamentiem, izglītojošiem līdzekļiem un citu nepieciešamo bērna augšanai un attīstībai. Uzturlīdzekļus vēlas saņemt bezskaidras naudas veidā, ieskaitot naudu prasītājas kontā Nr. /konta nr/, AS "SEB banka".

Prasītāja prasības pieteikumā norādījusi, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

2016.gada 23.februārī tiesa atbildētājam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta pirmās daļas noteikumiem, nosūtīja uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietu prasības pieteikumu kopā ar paskaidrojuma veidlapu, nosakot termiņu paskaidrojumu iesniegšanai līdz 2016.gada 15.martam (lietas 12.lapa).

2016.gada 7.martā Tukuma rajona tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums prasības pieteikumam maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu (lietas 14.-15.lapa).

Atbildētājs paskaidrojumā norādījis, ka prasību atzīst pilnā apmērā, ir samaksājis uzturlīdzekļus par 2016.gada februāri pilnā apmērā un nav patiess prasītājas apgalvojums, ka viņš izvairījies no uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma. Viņam tiek liegtas saskarsmes tiesības ar bērnu. Lūdz atbrīvot no tiesas izdevumiem, jo viņam ir neregulāri ienākumi un uzturlīdzekļus maksā labprātīgi. Nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmā daļa nosaka ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26} pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

2016.gada 9.martā pusēm nosūtīts tiesas paziņojums par rakstveida procesu 2016.gada 25.aprīlī (lietas 20.-21.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu, pusēm izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kā arī izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Novērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma - piedzenams valstī noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs.

Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt.

Tas nozīmē, ka atbildētājam ir pienākums uzturēt bērnu.

Bērna uzturēšana gulstas uz abiem vecākiem, tātad prasītājai un atbildētājam samērā ar savu mantas stāvokli ir jāpiedalās bērna uzturēšanā.

Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski

derīgam darbam).

Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punktu, katra vecāka pienākumu ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā - katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta Noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" no 2016.gada 1.janvāra Ministru kabineta noteiktais minimālās mēneša darba algas apmērs ir 370 *euro*.

Pamatojoties uz minēto no 2016.gada 1.janvāra Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu summa bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 92,50 *euro* mēnesī, bet pēc 7 gadu vecuma –111,00 *euro* mēnesī.

Ņemot vērā to, ka prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja valstī noteiktos minimālos uzturlīdzekļus, tiesa, vadoties pēc Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā „Par ģimenes tiesību normu piemērošanu" paustajām atziņām, atzīst, ka spriedumā nav nepieciešams norādīt un vērtēt bērna uzturam nepieciešamo ikmēneša aprēķinu, kā arī pušu mantisko stāvokli.

Ar dzimšanas apliecības kopiju pierādīts, ka atbildētājs /pers. B/ ir bērna /pers. C/, dzimis /datums/, tēvs, bet prasītāja - māte (lietas 7.lapa).

Tiesa konstatē, ka uz lietas izskatīšanas brīdi /pers. C/ ir 3 (trīs) gadi.

Samērojot bērna vajadzības ar abu vecāku spējām un mantisko stāvokli un ņemot vērā valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļu apmērs nosakāms bērnam līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un no 7 gadu vecuma - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, jo vecāku pienākums ir rūpēties par bērnu, t.i. nodrošināt viņam ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērna kopšanu, viņa izglītošanu un audzināšanu.

Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Tukuma nodaļas izziņām Nr.143 un Nr. 144 no 19.02.2016. pierādīts, ka bērns dzīvo pie prasītājas (lietas 10.-11.lapa).

Ar 2016.gada 19.februāra Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņu Nr.16/400843 pierādīts, ka prasītāja strādā Engures novada pansionātā "RAUDA" un viņas ienākumi kopā par gadu ir 7524,67 *euro* (lietas 9.lapa).

Ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2016.gada 2.marta izziņu Nr.16/495232 pierādīts, ka laika periodā no 2015.gada janvāra līdz 2016.gada februārim par atbildētāju nav veiktas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas (lietas 17.lapa).

Pēc tiesas ieskata, atbildētājam jāsniedz materiāla palīdzība bērnam un pastāvīgu ik mēneša ienākumu neesamība neatbrīvo viņu no pienākuma uzturēt bērnu un maksāt uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā apmērā.

Tiesa uzturlīdzekļu apmēru nosaka, vadoties no konkrētiem lietas apstākļiem, kas raksturo bērna vajadzības un vecāku attiecīgā brīža iespējas tās apmierināt, kā arī no noteiktā minimālā uzturlīdzekļu apmēra, kuru atbildētājam ir pienākums maksāt.

Izvērtējot pušu paskaidrojumus un pierādījumus, tiesa secina, ka lietā nepastāv strīds par uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumu un uzturlīdzekļu apmēru, bet strīds ir par uzturlīdzekļu maksāšanas regularitāti un par saskarsmes tiesībām ar bērnu. Tādēļ tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi no atbildētāja piedzenami ar spriedumu.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērna pilngadībai. Uzturlīdzekļi piedzenami no prasības celšanas tiesā, tas ir no 2016.gada 19.februāra, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma (CPL) 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja no tiesas izdevumu maksāšanas ir atbrīvota. Prasījums apmierināts pilnā apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bija atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījumu daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Konkrētajā gadījumā tas atbilst 1110,00 *euro* (92,50 *euro* x 12 mēneši = 1110,00 *euro*), no kuriem atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktam aprēķināma valsts nodeva 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*. Attiecīgi valsts nodeva maksājama 166,50 *euro* apmērā (1110,00 *euro* x 15% = 166,50 *euro*).

Turklāt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. un 40.pantu, iesniedzot prasības pieteikumu jāiemaksā ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi.

Kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta, tiesas paziņojumu un pavēstu nosūtīšanu pusēm atbilstoši lietā esošai izziņai par ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi veido 6,38 *euro* (lietas 2.lapa).

Līdz ar to kopējā tiesas izdevumu summa ir 172,88 *euro*.

Atbildētājs lūdzis atbrīvot viņu no tiesas izdevumu samaksas, norādot, ka viņam ir neregulāri ienākumi un uzturlīdzekļus maksā labprātīgi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta 4.daļu, tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, ir tiesīgs atbrīvot pilnīgi vai daļēji no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atlikt valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadalīt to termiņos.

Tā kā atbildētājs algotu darbu nestrādā, viņa apgādībā ir viens nepilngadīgs bērns /pers. C/, dzimis /datums/, kuram viņš maksā uzturlīdzekļus un tiesas izdevumu piedziņa no atbildētāja varētu ietekmēt viņa mantisko stāvokli, tādējādi apgrūtinot viņa spēju maksāt uzturlīdzekļus, tiesa atzīst par iespējamu atbrīvot atbildētāju no kopējās tiesas izdevumu samaksas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam. Ievērojot minēto tiesa atzīst, ka apmierināms prasītājas lūgums noteikt nekavējošu sprieduma izpildi par uzturlīdzekļu piedziņu.

Ievērojot Civillikuma 179.pantu un Civilprocesa likuma 42., 43., 193., 205., 250.^{25}, 250.^{27}pantu, Tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt pilnībā /pers. A/ maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus bērnam /pers. C/, personas kods /personas kods/, ik mēnesi līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% (divdesmit pieci procenti) apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un no 7 gadu vecuma 30% (trīsdesmit procenti) apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2016.gada 19.februāra līdz bērna pilngadībai.

Noteikt, ka sprieduma daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Uzturlīdzekļu samaksa veicama ar pārskaitījumu uz /pers. A/, personas kods /personas kods/, norēķina kontu Nr. /konta nr/, AS "SEB banka".

Atbrīvot /pers. B/, personas kods /personas kods/, no kopējās tiesas izdevumu 172,88 *euro* (viens simts septiņdesmit divi euro 88 centi) samaksas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2016.gada 25.aprīļa, apelācijas sūdzību iesniedzot Tukuma rajona tiesā.

Tiesnese I.Mudele